

Nærings- og fiskeridepartementet
Att: Havbruksavdelingen
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Oslo, 2. mai 2022

Svar på høringsforslag om havbruk til havs

1 INNLEDNING

Vi viser til Nærings- og fiskeridepartementets ("NFD") høringsforslag av 2. februar 2022 om etablering av et tillatelsesregime for havbruk til havs og endringer av yttergrensene i produksjonsområdeforskriften.

NFD foreslår et nytt kapittel 4 i laksetildelingsforskriften og gir ellers et forslag til rammeverk for havbruk til havs som det bes om innspill til innen 2. mai 2022. Nedenfor gir vi, PGS Geophysical AS og Atlanter Holding AS ("PGS/Atlanter"), våre innspill til høringsforslaget.

Vårt hovedbudskap er at det må tas høyde for, og tilrettelegges for, mobile anlegg i det videre arbeidet med å utvikle rammeverket for havbruk til havs. Det er i tråd med den retning som ble staket ut av NFD i rapporten *Havbruk til havs* fra 2018.¹

2 BAKGRUNN

Vi støtter at regjeringen har satt i gang et arbeid for å legge til rette for havbruk til havs, både gjennom å starte prosesser for å velge ut areal for havbruksvirksomhet til havs og ved å tilpasse og utvikle de regulatoriske rammebetingelsene. Havbruk til havs vil kunne legge til rette for vekst og utvikling i norsk havbruksnæring, og bidra til å løse både areal- og miljøutfordringer lenger inne ved kysten. Over tid vil havbruksaktivitet til havs kunne innebære betydelig økt aktivitet, arbeidsplasser og verdiskaping langs kysten.

Norge er en havnasjon, og norsk næringsliv er tungt innrettet mot olje- og gassindustrien. Det grønne skiftet vil både på kort og lang sikt innebære behov for omstilling fra olje og gass til andre måter å bruke havet. Bærekraftig bruk av verdenshavene globalt står sentralt i norsk utenrikspolitisk kontekst, og det er ikke mindre viktig nasjonalt. Slik sett er kombinasjonen av norsk leverandørindustri til olje- og gassnæringen, samt den kunnskapen den næringen besitter, en god match med utviklingen av havbruksvirksomhet til havs. Det kan utvikles nye markeder for leverandørindustrien slik at den norske maritime klyngen kan videreutvikles samtidig som det norske kompetansefortrinnet og norske arbeidsplasser kan opprettholdes og skapes. Havbruksnæringen, leverandørindustrien til olje- og gassnæringen og fiskerinæringen har mye å hente på å synergier, på å lære av hverandre og på å skape nye forretningsmuligheter for fremtiden. Seismikkbransjen har utspring fra fiskerinæringen, og vi

¹ Havbruk til havs: Ny teknologi – nye områder 21. desember 2018, s. 68 flg.. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/havbruk-til-havs/id2625352/>

ønsker nå å videreføre og kombinere lang erfaring innen kompliserte operasjoner til havs, kompetanse om stabil posisjonering av skip, med biologisk oppdrettskompetanse.

Verden trenger mer mat for en voksende befolkning, og mer mat bør komme fra havet. I et globalt matsikkerhetsperspektiv har ikke høyteknologisk produksjon av relativt dyr fisk som laks noen nøkkelposisjon. Likevel er utviklingen vi nå ser med muligheter for bruk av nye havområder interessant i en slik sammenheng. En produksjon til havs kan på sikt bidra til å øke andelen mat fra havet, men kanskje viktigere – muligens kan anleggsteknologi og driftserfaringen fra slike eksponerte farvann i fremtiden overføres til oppdrett av andre arter ulike steder i verden.

I det følgende vil vi fremheve våre viktigste innspill til høringsnotatet fra NFD. Sett fra vårt perspektiv er det noen overordnede hensyn som i større grad bør ivaretas i det videre arbeidet med rammeverket.

- Først og fremst ønsker vi, som nevnt innledningsvis, å fremheve betydningen av å innrette det regulatoriske rammeverket slik at det blir mulig å drive med havbruksvirksomhet til havs med mobile anlegg. Dette kommer vi nærmere inn på i punkt 3.1 nedenfor.
- Videre vil vi i punkt 3.2 fokusere på tilstrekkelig forutsigbarhet når det gjelder sektormyndighetens rolle i prosessen frem mot endelig tillatelse.
- Forutsigbarhet er også et stikkord når det gjelder hvilke prekvalifiseringskrav som bør stilles til havbruksaktørene. Dette blir tema for høringsvarets punkt 3.3.
- Til sist i punkt 3.4 har vi enkelte merknader til forslaget om tidsbegrensning av tillatelsene.

3 KOMMENTARER TIL HØRINGSFORSLAGET

3.1 Tilrettelegging for mobile anlegg

Som nevnt innledningsvis ble tilrettelegging for mobile oppdrettsanlegg fremhevet i rapporten *Havbruk til havs: Ny teknologi – nye områder* som et viktig punkt i myndighetenes arbeid med å utarbeide regulatoriske rammebetingelser. På bakgrunn av dette begynte vi i PGS og Atlanter arbeidet med å planlegge hvordan vi best mulig kunne bruke vår kunnskap og erfaring til å drive mobile oppdrettsanlegg som er optimale for biologisk havbruksproduksjon til havs. 1. juli 2021 hadde vi et godt møte med NFD hvor vi presenterte våre planer, vårt mobile konsept, og hvor vi fikk verdifulle innspill tilbake fra NFD.

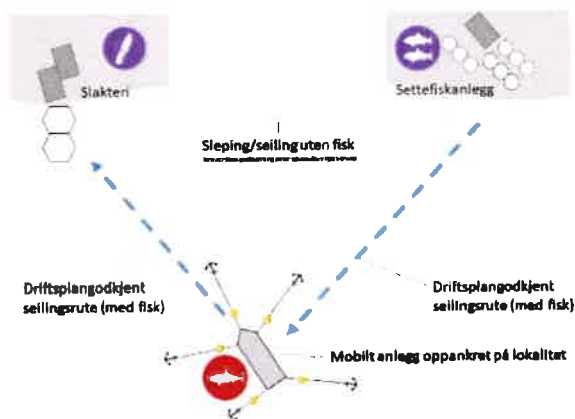
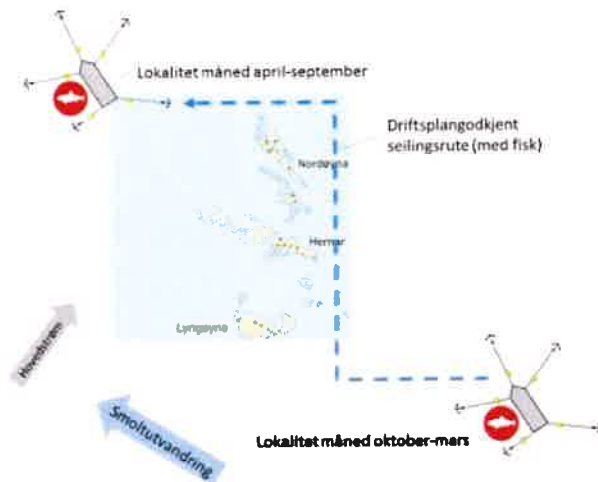
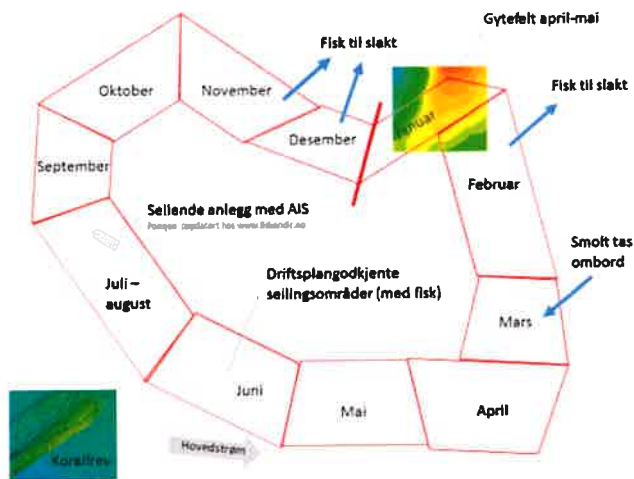
Det ser ikke ut til at mobile anlegg er nevnt spesifikt i høringsnotatet. Det står imidlertid ikke noe i høringsnotat som indikerer at NFD ikke vil jobbe videre med å legge til rette for mobile anlegg. Det går frem av høringsnotatet at NFD bygger videre på 2018-rapporten, og derfor legger vi til grunn at det også er ønskelig å utvikle rammeverket slik at det legges til rette for mobile anlegg.

Dersom havbruk til havs skal ha potensial til å bli en del av den grønne omstillingen, må åpning for teknologiske innovasjoner og nye løsninger være tilstede som en naturlig del av prosessen. Nye løsninger som mobile anlegg kan bidra til å utløse dette potensialet, fordi mobile løsninger gjennom sin fleksibilitet kan åpne for utnyttelse av nye areal og dermed bidra til å redusere de miljømessige ulempene med oppdrett som vi kjenner fra før. I tillegg er gjenbruk, teknologi og kunnskap sentrale

elementer i en grønn omstilling, og bruk av mobile oppdrettsanlegg skaper muligheter for slik gjenbruk. Gjenbruk som også bidrar til å skape nye arbeidsplasser innen bærekraftige næringer.

Når det gjelder konkrete innspill på dette punktet vil vi fremheve følgende:

For det første bør regelverket spesifikt legge til rette for lokalitetsklarering av mobile anlegg. Gitt at lokalitetene blir store nok (se pkt. 3.2 nedenfor) kan mobilitet håndteres innenfor det geografiske området lokaliteten utgjør. Man kan da, for eksempel i den prosjektspesifikke prosjektplanleggingen gjøre rede for en bestemt seilingsrute eller et eller flere faste punkter kombinert med seilingsrute, og denne/disse kan godkjennes av myndighetene som en del av saksbehandlingsprosessen som leder frem til akvakulturtillatelse.

Figurene er hentet fra "Havbruk til havs, Ny teknologi – nye områder" ss. 69-71, og viser eksempler på ulike driftsopplegg for mobile anlegg og hvordan lokalitetsklarering kan innrettes for disse ulike driftsoppleggene.

Potensielt kan man på sikt se for seg at det kan være flere mobile anlegg på lokaliteten, slik at utnyttelsen av arealet blir effektivt nok, sammenliknet med andre oppdrettsproduksjonsformer.

For det andre blir det sentralt at det ikke kommer krav i forskriftene om fastankring eller lignende av akvakulturanlegg.

3.2 Størrelsen på lokalitetene

Vi mener at en av de mest sentrale forutsetningene for at aktørene kan lykkes med havbruk til havs er at lokaliteten hver enkelt aktør får avsett er store nok. Generelt vil det være vesentlig i et biosikkerhetsperspektiv, slik at én aktør kan ha kontroll med de biologiske risikoelementene i produksjonen. Videre stiller forholdene til havs andre krav til beredskap/sikkerhet og logistikk enn kystnært oppdrett. Dette taler for at det blir mulig å etablere klynger med anlegg på en stor lokalitet, men med god avstand til ev. andre klynger. Det kommer frem av forslaget side 33 at det kan åpnes for flere produksjonseenheter på en lokalitet. Etter vår forståelse går det frem av konteksten at tanken er at lokaliteten skal være av en annen karakter enn lokaliteter ved kysten. Vi antar at størrelsen på lokaliteten kan bli avgjørende for interessen for havbruk til havs.

Ser man spesielt på mobile anlegg er det i tillegg en forutsetning for at det skal være mulig å anvende slike konsepter innenfor rammen av det regulatoriske rammeverket at områdene er store nok til å operere innenfor. Mobile anlegg på relativt store lokaliteter vil også være egnet til å møte potensielle interessekonflikter. Dette vil på en god måte kunne legge til rette for stor grad av sameksistens, f.eks. med fiskerinæringen.

3.3 Sektormyndighetenes rolle

Etter vårt syn bør sektormyndighetene involveres tidligere i prosessen enn det som det ser ut til i høringsnotatet. Allerede rett etter at forhåndstilsagn gis bør sektormyndighetene involveres i den planen aktøren utarbeider for lokaliteten. Vi foreslår at det legges opp til tidlig og tett løpende dialog og dokumentutveksling med de ulike sektormyndighetene. Dette vil bidra til at myndighetene tidlig får en forståelse for hva aktøren planlegger, mens aktøren tidlig kan få veiledning knyttet til utarbeidelse av plan. Dette vil kunne gi forutsigbarhet i prosessen både for myndigheter og oppdrettere.

3.4 Tidsbegrensning

PGS/Atlant mener det vil være fornuftig og rimelig at tillatelsene er tidsavgrenset. I det perspektivet mener vi det bør være en begrensning i forlengelsesmulighetene. Ellers blir tidsavgrensningen av tillatelsene fort illusorisk. Derfor kan det være bedre å gi mulighet for to tidsavgrensninger som i begge er av en viss varighet. Også en kortere tidsavgrensning enn 25 år pluss forlengelsesmulighet mener vi bør vurderes, f.eks. en tidsavgrensning på 10 år med forutsigbar mulighet for én forlengelse på nye 10 år før området igjen lyses ut. Dette vil gi tilstrekkelig forutsigbarhet for å kunne ta investeringskostnader samtidig som det blir lettere å legge til rette for havbruk til havs fordi det er mulighet for staten å relativt hyppig (hvert 20. år) rullere hvem som driver og med hvilke konsept.

4 OM MOBILE ANLEGG

Mobile anlegg har generelt sett en rekke fordeler som kan være verd å merke seg ifm. utvikling av regulatorisk rammeverk for havbruk til havs.

- Med mobile anlegg kan man flytte anlegget til det stedet på lokaliteten med best strøm- og vindforhold (f.eks. avhengig av tid på året). Etter vår beste forståelse vil dette kunne være gunstig fiskevelferdsmessig fordi man har anledning til å flytte fisken til mindre eksponerte steder på lokaliteten, eksempelvis hvor strømforholdene er noe annerledes. På denne måten optimaliseres driften også på flere måter, blant annet med minst mulig risiko for skade på anlegget.
- Ved å kunne flytte merdene, vil man ikke bare kunne unngå de mest utfordrende vær- og vindforholdene, man vil f.eks. også kunne unngå algeoppblomstringer og andre forhold som kan oppstå uventet. Dette vil kunne være en fordel fra et fiskehelse og -velferdsperspektiv.
- I møte med andre interesser til havs kan mobile anlegg by på fordeler. Mobile anlegg vil for eksempel gjøre sameksistens med eksempelvis fiskerivirksomhet enklere, og slik sett skape muligheter for å benytte områder som det vil kunne være vanskelig å sette av til annen type oppdrett. I forlengelsen av dette er det også verd å merke seg at mobile anlegg kan være egnet for sesongbasert havbruk til havs.
- Mobile anlegg kan være enklere å bygge og mindre dyre enn enkelte former for typiske faste anlegg. Det vil også bli enklere å teste ut anleggene før prosjektstart, både med og uten fisk. Mobile anlegg er typisk relativt enkle å reparere ved behov, og vil i tillegg være lettere å fjerne dersom tillatelsen for eksempel løper ut. Alt dette innebærer også at investeringsbeløpet for mobile anlegg vil bli lavere enn ved en del andre typer andre anlegg.

5 AVSLUTTENDE MERKNADER

Undertegnede er tilgjengelig for eventuelle spørsmål om mobile anlegg. Dersom det er ønskelig, stiller vi gjerne i møte med NFD for å bidra til med innspill til utarbeidelse av et regulatorisk rammeverk som legger til rette for mobile anlegg.

Med vennlig hilsen

PGS Geophysical AS

Rune Olav Pedersen
President & CEO

Atlanter Holding AS

Lars Reme
Managing Director